ГЛАВА ТРЕТА
УЧАСТНИЦИ В УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС
РАЗДЕЛ I
ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 54. Ученикът има следните права:

(1) да избира училището, паралелката, предметите и дейностите, предвидени в учебния план като избираеми и факултативни часове, ако в нормативен или друг акт не е записано друго.

(2) да бъде зачитан като активен участник в образователния процес;

(3) да участва по собствен избор в извънкласни и извънучилищни дейности, в това число форми на ученическо самоуправление;

(4) да получава от учителите информация по въпросите, свързани с неговото обучение, относно правата и задълженията му в училище, правилата за вътрешния ред и училищната дисциплина – при постъпването му в училище, в началото на всеки учебен срок, както и при поискване;

(5) да получава библиотечно-информационно обслужване;

(6) да получава от учителите и от други длъжностни лица информация и консултации по професионалното му ориентиране и развитие, да бъде насочван, стимулиран и подпомаган в съответствие с неговите потребности, желания и способности;

(7) да получава от учителите консултации при организиране на самостоятелната си подготовка;

(8) да участва в проектни дейности;

(9) да получава индивидуална помощ от учителите съобразно специфичните си образователни потребности;

(10) да се обучава и възпитава в здравословна и сигурна среда, както и да получава защита при накърняване на правата и достойнството му;

(11) да се ползва от формите за насърчаване на равния достъп до образование при условия и по ред, определени в нормативен акт;

(12) да ползва безплатно училищната материално-техническа база по ред, определен от директора на училището, в учебно и в неучебно време за развитие на интересите и способностите си;

(13) да бъде защитен от училището при накърняване на личното му достойнство и нарушаване на човешките му права;

(14) да дава мнения и предложения пред директора на училището по отношение на организацията и цялостната дейност на училището, чрез представителите на класния съвет и класния си ръководител;

(15) да бъде поощряван с морални и материални награди за високи постижения в учебната, извънкласната и извънучилищната дейност и за приноса си за развитието на училищната общност;

(16) да присъства на Педагогически съвет с родител, при решаване на въпроси, засягащи негови права и интереси;

(17) като представител на класа да участва в работата на Педагогическия съвет при обсъждане резултатите от обучението, награждаването и наказването на ученици;

(18) преди налагане на санкция за допуснати провинения да бъде информиран и консултиран от представители на Агенция за закрила на детето, дирекция “Социално подпомагане” по местоживеенето;

(19) да бъде освободен от часовете по ФВС и хореография при възникването на обективни причини, доказани с протокол от ЛКК. Освобождаването се извършва след подаване на молба до директора на училището от родителя, придружена с медицински документ и след решение на Педагогическия съвет;

(20) да приключи учебния срок или година по уважителни причини предварително, но не по-рано от 30 дена преди техния край.

Чл. 55. Ученикът трябва да съблюдава следните правила:

(1) Ученикът няма право:

1. да отсъства от учебни занятия без уважителни причини;
2. да напуска територията на училището и двора по време на учебни часове и междучасията в съответната смяна;
3. да участва в хазартни игри, да използва всякакъв вид средства за пушене /включително и тютюневи изделия/, да употребява алкохол, диша райски газ и всякакви други упойващи вещества, използва пиротехнически или други пожароопасни средства, както и да ги носи, държи в себе си и/или предоставя на други ученици;
4. да участва в политически партии и организации до навършване на пълнолетие;
5. да накърнява с поведението си авторитета и достойнството на учителя и на другите служители, както по време на учебни занятия, така и извън училище;
6. да създава пречки на съучениците си и на учителя при и по повод изпълнението на служебните му задължения – по време на учебните часове, междучасия или извънкласни дейности;
7. да стои или седи на първазите на прозорците, да се пързаля по парапетите, да крещи, свири, тича по коридорите и в кабинетите през междучасията.
8. да упражнява тормоз и насилие върху останалите ученици, като това включва обидни шеги и забележки унижавайки достойнството, изказвания и писмени материали, публикации в социалните мрежи, физически контакт и др.
9. да влиза самоцелно в административния корпус на училището;
10. да повреждa и внася поправки в училищна документация;
11. да уврежда материално – техническата база (да драска и рисува графити по фасадата на сградата, по стените, чиновете) и останалото имущество на училището;
12. да уврежда или присвоява вещи на други ученици, учители или служители в училището;
13. да държи в себе си мобилния си телефон, смарт часовник и/или друга аудио-визуална техника по време на учебните му занятия за деня. В случай на нарушение ученикът го изключва и го предава на учителя.
14. да използва каквато и да е било аудио-визуална техника – като фотоапарат, джобен компютър, хендс фри, блутут, плеър, таблет и други подобни, които биха нарушили нормалния учебен процес;
15. да заснема аудио, видео и снимки в сградата на училището и на територията му и да публикува и разпространява аудио/видео и снимкови материали, в социални и други мрежи, вкл. такива уронващи авторитета на училището, учителите и учениците;
16. Да създава, публикува и разпространява в интернет сайтове и социални мрежи материали, анкети и информация съдържаща имена и снимки на учителите и училището.
17. да носи хладни и огнестрелни оръжия от всякакъв характер, както и предмети, които създават опасност за живота и здравето му и застрашават останалите.
18. да консумира закуски и напитки в стаите
19. да не задържа взетите от училищната библиотека книги или учебници извън определения срок. Учениците, завършващи 7. клас, както и тези, които се преместват в друго училище, получават съответните документи от Училищното ръководство само след като са се издължили към училищната библиотека;
20. да се явява в училище в неподходящ вид: къси, нарязани или с дупки панталони, впити клинове, екстравагантни прически, маникюр, грим, аксесоари; опасни обувки-маратонки с колелца, бутонки с шипове, шпайкове и др.
21. Когато ученик отсъства от часовете за самоподготовка в ЦОУД, родителите носят отговорност за неговата подготовка.

22.Ученик, отсъствал повече от 25% от часовете в ЦОУД, по неуважителни причини, отпада от групата.

(2)Ученикът има следните задължения:

1. да съхранява авторитета на училището и да допринася за развитие на добрите му традиции;
2. да идва редовно на училище и да не отсъства от учебните часове без уважителна причина за присъствените форми на обучение;
3. да посещава редовно училище и да се явява винаги с подготвени уроци и домашни упражнения според изискванията на съответните учители;
4. да се явява в училище 15 минути преди започване на учебните занимания, както и да влиза своевременно преди биенето на звънеца в учебната стая.;
5. да посреща учителите и директора на училището със ставане на крака;
6. да се явява в училище само в униформено облекло и лична ученическа карта, а извън училище да е във вид, които съответства на положението му на ученик и на добрите нрави; да не стои с шапка в стаите и в коридорите на училището;
7. да носи униформеното облекло на 49. ОУ с всичките му отличителни знаци, определени с решение на Педагогическия съвет, като носенето само на отделни елементи от униформата е недопустимо;

- **начален и прогимназиален етап:**

- момичета – зелена блуза /къс или дълъг ръкав/ с емблема на училището, тъмносин суитшърт, (тип бомбър) също с емблема на училището, едноцветна пола или едноцветен панталон в тъмен цвят(едноцветни, без емблеми и шарки).
- момчета - зелена блуза /къс или дълъг ръкав/ с емблема на училището, тъмносин суитшърт, (тип бомбър) също с емблема на училището, едноцветен дълъг панталон в тъмен цвят (едноцветни, без емблеми и шарки).
- За месеците май, юни, юли и септември, за учениците се допуска присъствието им с (едноцветен) панталон не по къс от четири пръста над коляното.

8. да влиза само в часовете по физическо възпитание и спорт и хореография с определеното играло облекло, а през останалото време на пребиваването си в училище носи униформата;
9. да спазва дисциплината и инструкциите за безопасност в учебните часове, по време на пленери и извънкласни занимания;
10. Преди първият учебен час да изключи и постави в специална кутия за съхранение мобилния си телефон и да го получи след края на учебните му занятия.
11. да уважава честта и достойнството на другите, етническите, религиозни и полови различия и да не прилага физическо и психическо насилие;
12. да пази дадените му от училището учебници, заетите от библиотеката книги и други помагала, като при повреда или загуба ги възстановява посъответния ред;
13. да участва в почистването на класните стаи и училищния двор по предварително уточнен график;
14. да пази училищната материално-техническа база, реда и чистотата, да носи пълна отговорност за състоянието на работното си място в учебната стая;
15. да се грижи за личните си вещи. Служителите на 49. ОУ не носят отговорност за изгубени лични вещи от учениците;
16. да остане в сградата или в двора на училището до завършването на последния учебен час;
17. да носи ежедневно лична ученическа карта и да я представя при влизането в училище, както и при поискване на учителите и директора на училището;
18. да носи в училище и извън него личната си ученическа карта;
19. да уведомява класния ръководител за отсъствията си от училище по уважителни причини и да му

предостави документ за допуснатите отсъствия, веднага щом се яви в училище.

20. Да не бъде на обществени места без придружител в съответствие със Закона за закрила на детето.

21. да съблюдава безопасността при ползването на транспортните средства, при придвижването си от и до училище, както и по време на извънкласни прояви и екскурзии;

22. да уведоми ръководството на училището или класен ръководител за участие в хазартни игри, употреба на тютюневи изделия и други изделия за пушене, употреба на наркотични средства и алкохол или използване на пиротехнически и други запалими средства от други ученици.

23. да уведоми ръководството на училището или класен ръководител за нарушение на настоящия Правилник от страна на други ученици.

Чл. 56. (1) Всеки клас има най-малко двама дежурни ученици, които се определят по ред на номерата за срок от една учебна седмица.

(2) Дежурните ученици са длъжни:

1. да почистват дъската в междучасията;
2. да следят в междучасията за реда и дисциплината на своите съученици;
3. да следят в междучасията за опазването на материалната база и хигиената на класната стая;
4. да не допускат увреждането на учебници и вещи на съучениците си по време на междучасие;
5. да посрещнат на вратата учителя и подготвят класа с командата "Клас стани!";
6. след свършване на последния учебен час да следят за евентуално нанесени щети по материалната база.

Чл. 57. (1) Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини при следните условия:

1. при представяне на медицински бележка или документ от клубовете, в които членува;
2. до 15 дена в една учебна година с уведомление от родителя;

Чл. 58. Когато ученик отсъства от училище по здравословни причини, с явяването си в училище той представя на класния ръководител медицинска бележка, преподписана от негов родител. В противен случай отсъствията се считат за неуважителни.

Чл. 59. (1) Когато ученик отсъства от учебни занятия по уважителни (семейни) причини, негов родител завежда уведомителното писмо, което се съхранява от класния ръководител. Уведомителното писмо се подава най-късно в седемдневен срок, считано от датата на уважителната причина. В противен случай отсъствията се считат и нанасят в дневника като неизвинени (неуважителни).

(2) Уведомителното писмо по ал. 1 изрично посочва името и класа на ученика, времето и причината на отсъствие, в противен случай то се счита за невалидно.

(3) Не се допускат подаване на уведомителни писма по ал. 1 до 10 учебни дена преди завършването на учебен срок или на учебната година, освен в изключителни случаи, съгласувани с директора на училището.

(4) Не се допускат отсъствия повече от 5 последователни дни по семейни причини.

Чл. 60. Отсъствие на ученик от учебен час без уважителни причини е се счита за отсъствие по неуважителни причини.

Чл. 61. (1) За ученик, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или няколко учебни предмета от задължителните или избираемите учебни часове, директорът на училището по предложение на Педагогическия съвет определя със заповед условията и реда за оценяване на знанията и уменията за завършване на учебния срок или учебната година.

(2)Броят на отсъствията по уважителна причина на учениците със специални образователни потребности не се отразява на формирането на срочна оценка.

Чл. 62. (1) На ученик, виновно нарушил разпоредбите на чл. 55 от този Правилник, се налагат

санкции по реда на закона.

1. „Забележка”;
2. „Преместване в друга паралелка на училището”;
3. „Предупреждение за преместване в друго училище”;
4. „Преместване в друго училище”.

(2) Санкционираният ученик се насочва за консултации с педагогическия съветник, за преодоляване на проблемното поведение.

Чл. 63. (1) Ученик, който виновно не е изпълнил своите задължения по чл. 55, т. 1, се санкционира:

1. за 5 неизвинени (по неуважителни причини) отсъствия - "забележка" и лишаване от право на безплатна храна в бюфета и училищния стол. Ученикът се задължава да извършва дейности в полза на училището в свободното от учебни часове време;
2. за 10 неизвинени (по неуважителни причини) отсъствия - "предупреждение за преместване в друго училище", като ученикът отново е задължен да извършва дейности в полза на училището в свободното от учебни часове време;
3. за над 15 неизвинени (по неуважителни причини) отсъствия - "преместване в друго училище".

(2) На ученик, който виновно не е изпълнил своите задължения по чл. 55, ал 2, т.7, т. 8 и т. 9 от този правилник, при констатирани пет нарушения е задължен да извършва дейности в полза на училището в свободното от учебни часове време. За всяко неизпълнение на задълженията по чл. 55, ал 2, т.7, т. 8 и т. 9 от този правилник, класният ръководител информира своевременно родителя/настойника на ученика.

(3) При следващи нарушения се налагат санкция по чл. 62, ал. 1, т. 2, т. 3, т. 4.

(4) На ученик от прогимназиалния етап, който виновно не е изпълнил своите задължения по чл. 55, ал 1, т. 3, т. 13, т. 14, т.15, т.16 и т.17 от този правилник се налага санкция „Предупреждение за преместване в друго училище”.

(5) Във всички останали случаи на неизпълнение на задължения по чл. 55, ал 1 и ал. 2 от този правилник, на учениците се налага санкция „забележка”.

Чл. 64. (1) Санкциите „предупреждение за преместване в друго училище” и „преместване в друго училище” не се налагат на учениците от начален етап.

(2) Санкциите не се налагат на ученици, когато поведението им е в резултат от увреждане, посочено в медицински документи.

Чл. 65. За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция.

Чл. 66. (1) Дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се определят от училището и са съобразени с възрастовите особености и здравословното състояние на учениците и само в случаите, когато не унижават тяхното достойнство. За осъществяването им следи педагогическият съветник.

Чл. 67. Същите може да включват участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището.

Чл. 68. (1) Видът и срокът на санкциите се определят, като се отчитат видът, тежестта на нарушението и личностните особености на ученика.

Чл. 69. (1) Когато ученикът влезе в час в състояние, което нему позволява да участва адекватно в образователно-възпитателния процес, той се отстранява и за нарушението се уведомяват родителите му. Ученикът няма право да напуска територията на училището. Стои в коридора до вратата на кабинета, като не пречи с поведението си за нормалното протичане на учебния час. При необходимост провинилият се ученик се поема от педагогическия съветник или учител, който има свободен час. Преподавателят, отстранил ученика, уведомява родителите за провинението до края на работния ден. При отстраняване на ученика се отбелязват неизвинени (по неуважителни причини) отсъствия.

(2) При установяване на здравословен проблем (опаразитяване, остра вирусна инфекция и др.) медицинската сестра уведомява родителите на ученика и същият се освобождава

от учебните занятия за деня. Учениците от начален етап се поемат лично от родителя/настойника. При отсъствие на медицинската сестра уведомяването на родителите и освобождаването от училище се извършва от класния ръководител.

Чл. 70. (1) Ред за налагане на санкции:

1. Класният ръководител изготвя мотивирано писмено предложение, което завежда в канцеларията на училището до деня преди Педагогическия съвет, съдържащо конкретно описание на провинението на ученика.
2. Класният ръководител изготвя уведомително писмо и го предоставя на родителя за подпис, или представя разписка за изпратено известие (ако е изпратено по пощата).
3. Класният ръководител уведомява писмено и Дирекция "Социално подпомагане", в съответствие с правилника на училището, изключение се прави в случай на санкцията „Забележка"
4. Уведомителното писмо до родителя трябва да бъде изпратено най-късно 7 (седем) дена преди провеждането на Педагогическия съвет.
5. Неподписването на уведомителното писмо не снема отговорността на родителя и не отменя процедурата по санкциониране на ученика.
6. Преди налагане на санкция директорът, съответно Педагогическият съвет, изслушва ученика и проверява фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното провинение.
7. Родителят има право да присъства на изслушването и да изрази мнение.
8. При необходимост изслушването се извършва в присъствието на психолог, педагогически съветник или ресурсен учител.
9. За изясняване на фактите и обстоятелствата могат да бъдат изслушани и други учители и ученици, както и представител на дирекция „Социално подпомагане".

(2) Санкцията по чл. 62, ал. 1, т. 1 се налагат със заповед на директора при пълно спазване на процурата по предходната алинея.

(3) Санкцията по чл. 62, ал. 1, т. 2, 3 и 4 се налага със заповед на директора след решение на Педагогическия съвет и спазване на процедурата по ал.1.

(4) Наложените санкции се вписват в дневника на класа и в удостоверението за преместване .

(5) Класният ръководител уведомява родителя за наложената на ученика санкция срещу подпис или изпраща в писмо с обратна разписка екземпляр от заповедта.

Чл. 71. (1) Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени.

(2) По желание на ученика след заличаване на санкцията по чл. 62, ал. 1, т. 4 той може да продължи обучението си в училището, в което е преместен.